

Lunds universitet
Rektor
Box 117
221 00 LUND

(Dnr A 13 RÄ 2008/23)

Johan Lundqvist
BESLUT

2008-06-24
Reg.nr 31-339-08

Antagningsärende vid Lunds universitet

En sökande som redan var filosofie doktor blev inte antagen till ny utbildning på forskarnivå.

Bakgrund

N N har i en anmälan till Högskoleverket anfört att han har utestängts från utbildning på forskarnivå i ämnet nya testamentets exegetik av skäl som saknar stöd i högskoleförordningen (1993:100).

N N har bl.a. bifogat studieplanen för forskarutbildning i nya testamentets exegetik och dokumentation från antagningsprocessen. Av bifogat beslut om antagning framgår bl.a. följande:

”N N är redan FD i grekiska. Antagning till ny utbildning på forskarnivå kan inte ske i ett så närliggande ämne som här är aktuellt. Dessutom bör ansökan till en ny utbildning på forskarnivå inte göras med hänvisning till samma grundutbildning som gällde vid det förra antagningstillfället.”

Utredning

Högskoleverket har anmodat Lunds universitet att yttra sig över N Ns anmälan och önskat att universitetet i sitt yttrande särskilt anger vilket rättsligt stöd universitetet har för ovan citerade påståenden.

Lunds universitet har i yttrande, under rubriken ”Tillämpliga bestämmelser i högskoleförfattningar” redogjort för innehållet i 1 kap. 4 § högskolelagen (1992:1434) och delar av innehållet i 7 kap. 41 § första stycket högskoleförordningen. Universitetet har vidare anfört bl.a. följande. N N har ansökt till studier på forskarnivå i ämnet nya testamentets exegetik. Beredningsgruppen för teologi vid Lunds universitet behandlade hans ansökan vid ett sammanträde den 9 november 2007. Vid sammanträdet

konstaterades bl.a. att N N närmast är docentkompetent i ett närliggande ämne, att det är uppenbart att han inte behöver fyra års forskarutbildning samt att han redan skaffat sig god kompetens för den uppgift han vill genomföra. Mot denna bakgrund beslutade majoriteten att N N inte bör antas till forskarutbildning med statlig finansiering i nya testamentets exegetik.

Forskarutbildningsnämnden för Området för humaniora och teologi tillstyrkte enhälligt beredningsgruppens uppfattning vid sitt sammanträde den 19 december 2007. I protokollet från sammanträdet framhålls att N N redan är fil.dr i grekiska. För övrigt menar forskarutbildningsnämnden att antagning till ny utbildning på forskarnivå inte kan ske i ett så närliggande ämne som här är aktuellt.

Den 8 januari 2008 beslutade områdesdekan Y Y på områdesstyrelsens vägnar att tillstyrka den uppfattning som forskarutbildningsnämnden redogjort för avseende N Ns ansökan.

Lunds universitet har avslutningsvis anfört följande. N N är redan fil.dr i grekiska med nytestamentlig inriktning, vilket bedöms vara ett ämne som ligger nära de nu ansökta. Lunds universitet anser inte det vara ett effektivt utnyttjande av resurser att en person genomgår utbildning på forskarnivå vid flera tillfällen i likartade ämnen. För övrigt får N N genom sin tidigare utbildning på forskarnivå anses ha tillgodogjort sig de kunskaper sådan utbildning ger, varför det är Lunds universitets uppfattning att han inte ännu en gång bör antas.

N N har i yttrande bl.a. anfört att hans avhandling inte har någon nytestamentlig inriktning samt att den inte på något sätt berör nya testamentets exegetik.

Till sitt yttrande har N N bl.a. bifogat ett brev från professor emeritus Z Z.

Högskoleverket har via universitetet bl.a. hämtat in ansökningshandlingar från N N.

Högskoleverkets bedömning

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det enligt 7 kap. 35 § högskoleförordningen att sökanden har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som fakultetsnämnden kan ha föreskrivit, samt bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 7 kap. 36 § högskoleförordningen framgår att fakultetsnämnden till utbildning på forskarnivå får anta bara sökande som anställs som doktorand eller som beviljas utbildningsbidrag för doktorander. Fakultetsnämnden får dock under vissa förutsättningar anta sökande som har någon annan form av studiefinansiering.

I 7 kap. 41 § stadgas bl.a. att urval bland sökande som uppfyller kraven enligt 35 och 36 §§ ska göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen.

Av utredningen i ärendet framgår att N N uppenbarligen inte har ansetts sakna grundläggande eller särskild behörighet för utbildningen. Ingenting tyder heller på att han skulle ha bedömts sakna sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen. Av protokollet från beredningsgruppen framgår att minoriteten i gruppen rangordnade N N som etta. Majoriteten, som inte rangordnade N N, gjorde sin rangordning efter att ha beslutat att han ”som fil.dr på en avhandling i grekiska med nytestamentlig inriktning inte bör antas till forskarutbildning med statlig finansiering i Nya testamentets exegetik”. Forskarutbildningsnämnden och områdesstyrelsen anförde bl.a. att N N redan är fil.dr i grekiska samt att antagning till ny utbildning på forskarnivå inte kan ske i ett så närliggande ämne. Konsekvensen av universitetets hantering av N Ns ansökan var att han i praktiken utestängdes från det faktiska urvalet mot bakgrund av att han har en doktorsexamen i ett ämne som ansetts näraliggande till den sökta utbildningen. Sett utifrån hur universitetet i tillgängliga dokument i ärendet har resonerat kring N Ns ansökan tolkar Högskoleverket det som att han inte skulle ha varit aktuell för antagning även om han hade varit ensam sökande.

Lunds universitet har i sitt yttrande till Högskoleverket, under rubriken ”Tillämpliga bestämmelser i högskoleförfattningar” redogjort för innehållet i 1 kap. 4 § högskolelagen och delar av innehållet i 7 kap. 41 § första stycket högskoleförordningen. Universitetet har i yttrandet inte hänvisat till några lokala riktlinjer eller bestämmelser. Bestämmelserna i 7 kap. 41 § första stycket rör urval, vilket N N i praktiken – som ovan nämnts – utestängdes från. Frågan är då om universitetet med hänvisning till 1 kap. 4 § högskolelagen kan anses ha stöd för att i aktuellt antagningsärende utestänga N N från den sökta utbildningen.

Enligt 1 kap. 4 § första stycket ska högskolornas verksamhet avpassas så att en hög kvalitet nås, såväl i utbildningen som i forskningen och det konstnärliga utvecklingsarbetet. Vidare anges i bestämmelsens andra stycke att de tillgängliga resurserna ska utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. I tredje stycket stadgas att kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter.

I specialmotiveringen till bestämmelsens andra stycke (stycket ändrades redaktionellt den 1 juli 2000 när det tredje stycket infördes) uttalades att bestämmelsen kan läggas till grund för sådana prioriteringar vid urval till kurser som gynnar dem som bedriver sina studier seriöst och med en rimlig framgång (se prop. 1992/93:1 s. 80).

Lunds universitet synes mena att den allmänna bestämmelsen i 1 kap. 4 § andra stycket högskolelagen om effektivt resursutnyttjande kan åberopas direkt som stöd för att i

aktuellt antagningsärende utestänga N N från den sökta utbildningen. Högskoleverket finner att en sådan tillämpning av bestämmelsen inte kan anses godtagbar utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv. En annan sak är att universitet i sin verksamhet – t.ex. vid den lokala regelgivningen om urval – ska beakta lagregeln.

Högskoleverket konstaterar att N N i aktuellt antagningsärende har utestängts från den sökta utbildningen med en argumentation som saknar ett hållbart rättsligt stöd. Högskoleverket tar i och med detta inte ställning till frågan huruvida N N borde ha antagits till utbildningen för det fall att hanteringen av hans ansökan hade utförts på ett korrekt sätt.

Sammanfattningsvis ställer sig Högskoleverket kritiskt till Lunds universitets rättstillämpning i det aktuella fallet. Ärendet avslutas.

Ärendet har beslutats av t.f. myndighetschefen Lena Adamson i närvaro av chefsjuristen Eva Westberg och informationschefen Eva Ferndahl. Verksjuristen Johan Lundqvist har varit föredragande.

På Högskoleverkets vägnar

Lena Adamson

Johan Lundqvist

Kopia för kännedom till:
N N